



Experții în sănătate din organizațiile membre ale Inițiativei 2035-Prima Generație Fără Tutun a României denunță interferența industriei tutunului și a altor industrii cu interese comerciale directe în dezbaterile legate de adoptarea politicilor de sănătate publică

În data de 21 Martie 2018, cele peste 350 de organizații membre ale Inițiativei 2035 Fără Tutun- asociațiile medicale, academice, liderii facultăților de medicină, organizațiile de tineret și copii, au solicitat printr-un document de poziție autorităților române să inițieze modificările legislative care să adreseze situația de **”urgență de sănătate publică”** reprezentată de consumul de tutun în rândul adolescenților și tinerilor în România. Pe baza datelor existente furnizate de Institutul Național de Sănătate Publică și de ultimele studii în rândul acestor categorii de vârstă (GYTS 2013, HBSC 2014, Johns Hopkins 2016), în ciuda evoluției pozitive începând cu anul 2004, în România copiii fumează curent în procent mult mai mare comparativ cu alte țări europene, situând țara noastră pe locul 4, respectiv 7 în topul adolescenților de 13 ani, respectiv 15 ani, care fumează săptămânal.

De aceea, organizațiile membre ale Inițiativei 2035 Fără Tutun consideră că **autoritățile române trebuie să intervină ferm și consecvent pentru accelerarea scăderii numărului de copii și tineri care încearcă și ulterior continuă consumul produselor din tutun.**

Ulterior acestei poziții clare și exprimate fără echivoc observăm, fără surprindere, asaltul agresiv cu iz comercial al industriei tutunului și al industriilor conexe. Campanii ale unor anumite canale media care beneficiază de diverse forme de sponsorizare din partea industriei tutunului sunt menite să blocheze și să discrediteze eforturile organizațiilor cu preocupare constantă pentru reducerea consumului de tutun în România.

Considerăm că este de datoria experților în sănătate publică care s-au alăturat voluntar acestei campanii să ia poziție față de aceste încercări și să reafirmăm determinarea membrilor Inițiativei 2035 Fără Tutun de a oferi fundamentarea științifică și medicală a propunerilor noastre.

În acest context, am observat tentativele de influențare a opiniei publice din România în a crede că diverse instituții europene din domeniul sănătății publice ar recomanda anumite tipuri de produse din tutun, mai precis produsele din tutun încălzit. Se face, în toate aceste comunicări publice, o confuzie intenționată și vădit co-interesată între diversele tipuri de produse din tutun, în încercarea evidentă de a profita de reglementări aparținând unora dintre aceste categorii sau de lipsa de reglementare a altora. Aceasta este o **interpretare complet non-conformă cu realitatea și complet neadaptată la situația de sănătate publică a României.**

Se citează frecvent, în acest context de manipulare și dezinformare condusă de entități cu interese comerciale, opinia așa-zis favorabilă ”noilor” tipuri de produse de tutun față de cele ”tradiționale” a autorităților de sănătate publică din Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord. Precizăm, în acest sens, două aspecte relevante:

- Regatul Unit înregistrează o prevalență a fumatului în rândul populației adulte de 15 % (față de aproape dublu în România) și

- Regatul Unit are unele din cele mai stricte reglementări la nivel european ale produselor din tutun, inclusiv în ceea ce privește publicitatea, promovarea, sponsorizarea sau expunerea produselor din tutun (interzicere completă a afișării la locul de vânzare). Aceste reglementări stricte se aplică tuturor produselor din tutun, inclusiv formelor noi de livrare a nicotinei¹.

Insinuările că recomandările acestor organizații ar conduce la nevoia de reglementare specială și mai favorabilă comercial a unor produse din tutun față de altele sunt, ca atare, nesuținute de politicile aplicate exact în țările din care se citează în sens manipulativ. De asemenea, Regatul Unit și Scoția, alături de Norvegia, Finlanda, țări citate de către promotorii manipularii comerciale, au strategii asumate la nivel guvernamental de reducere accelerată chiar a consumului de tutun. Aceste state au adoptat politici extensive de reducere a consumului de produse din tutun astfel încât până în anii 2030, 2035 sau 2040, Irlanda, Scoția, Norvegia respectiv Finlanda să fie țări în care prevalența fumatului în rândul adulților să fie de maxim 5%, adică să fie țări **libere de tutun** și nu numai de țigări sau fum.²

O atenție specială a fost acordată în aceste manipulari media produselor noi din tutun încălzit, în mod clar afectate comercial de perspectiva reglementării uniforme. În acest sens, denaturarea deciziei Comitetului de Experți al Food and Drug Administration din SUA (Ianuarie 2018) merită o analiză aprofundată din partea noastră, ca experți în sănătate publică. Comitetul a concluzionat că **dovezile prezentate de producător** în susținerea afirmațiilor că produsul său reduce riscul de boli induse de consumul de tutun sau că are potențialul de a susține fumătorii pentru renunțarea la fumat **sunt insuficiente**. De asemenea, comitetul a concluzionat clar că **nu au fost oferite dovezi legate de impactul produsului asupra non-fumătorilor tineri** și influențării acestora. Comitetul a admis că există **un nivel mai redus de expunere la substanțe toxice, însă acest lucru nu se corelează cu afirmațiile de reducere a unor boli** induse de consum. Aceste concluzii sunt congruente cu rezultatele unor studii foarte recente, independente care încep să fie publicate și care arată, printre altele, că aceste produse eliberează emisii de alte substanțe toxice decât cele din fumul clasic de țigară³.

Separat, evaluarea Direcției de Sănătate Publică din Anglia (Public Health England) citată frecvent, realizată pe baza datelor disponibile până în iulie 2017, concluzionează că:

- datele legate de impactul produselor din tutun încălzit se bazează aproape exclusiv **pe studii finanțate de industria tutunului**,

- studiile disponibile până la acel moment **nu au evaluat riscurile de expunere pasivă și nici riscurile asupra copiilor și tinerilor**.

Ca atare, concluzia se referă clar la **nevoia de cercetări suplimentare** pentru aceste produse și nicidecum la reglementarea lor specială, diferită de cea a produselor din tutun tradiționale.

Începând cu jumătatea anului 2017, s-a observat **demararea publicării unor studii independente asupra noilor produse din tutun, care demonstrează, prin măsurători de laborator, atât profilul lor nesigur pentru expunerea non-utilizatorilor, cât și expunerea consumatorilor la substanțe toxice noi**, rezultate în urma încălzirii filtrului produsului. Mai mult, chiar din datele

¹ <http://ash.org.uk/information-and-resources/reports-submissions/submissions/ash-response-to-cap-consultation-on-advertising-of-e-cigarettes/> https://www.cancerresearchuk.org/sites/default/files/consultation_on_the_advertising_of_e-cigarettes_cruk.pdf http://www.healthscotland.scot/media/1576/e-cigarettes-consensus-statement_sep-2017.pdf https://www.tobaccocontrol.org/legislation/country/england/aps-regulated-formshttps://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/684963/Evidence_review_of_e-cigarettes_and_heated_tobacco_products_2018.pdf

² <http://health.gov.ie/wp-content/uploads/2014/03/TobaccoFreeIreland.pdf> <http://www.gov.scot/resource/0041/00417331.pdf> https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/70305/URN_ISBN_978-952-00-3513-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y <https://helsedirektoratet.no/english/tobacco-control>

³ <https://www.fda.gov/downloads/AdvisoryCommittees/CommitteesMeetingMaterials/TobaccoProductsScientificAdvisoryCommittee/UCM599236.pdf>

furnizate de producător reiese riscul de utilizare duală a produselor noi cu nicotină și a produselor clasice din tutun în spații publice închise⁴.

De altfel, chiar afirmațiile producătorilor de astfel de produse indică admiterea faptului că ele nu sunt complet sigure pentru utilizare în spații închise (conform declarațiilor publice ale reprezentanților producătorului).

Argumentele de mai sus vin să fundamenteze principiul care stă la baza solicitării noastre către autoritățile române: **produsele ale căror emisii sunt dovedite a fi nesigure pentru utilizare în spațiul public închis trebuie să fie interzise pentru a fi utilizate în aceste spații.**

Există, într-adevăr diferențe de reglementare a produselor din tutun și a țigărilor electronice între diferite țări, mai ales în ceea ce privește taxarea ori publicitatea. Aceste diferențe țin, însă, de particularitățile de sănătate publică ale țării respective, de prevalența fumatului în rândul diverselor categorii de vârstă și de strategiile individuale hotărâte de către experții de sănătate publică, dar cu respectarea principiilor fundamentale ale Convenției Cadru privind Controlul Tutunului a Organizației Mondiale a Sănătății. Reglementările din diverse țări sunt, în marea lor majoritate, extrem de cuprinzătoare, mergând până la interzicerea totală a unor tipuri de produse din tutun (incluzându-le pe cele încălzite) sau țigări electronice⁵.

Într-o recomandare din anul 2018, forumul global al sănătății, Organizația Mondială a Sănătății, a reafirmat nevoia reglementării unitare a oricărui produs din tutun ca un produs adictiv deoarece consumul de tutun reprezintă cauza nr. 1 de boală prevenibilă în lume.

Nu în ultimul rând, dorim să readucem aminte istoricul dovedit de manipulare al industriei tutunului. Solicităm atât mass-media, cât și autorităților statului român să respecte principiile Convenției Cadru privind Controlul Tutunului, transpusă în legea nr. 332/2005, inclusiv cele legate de **prevenirea interferenței intereselor comerciale în procesele decizionale legate de sănătatea publică**. Manipulările cu interes comercial direct nu trebuie să devieze Guvernul și Parlamentul României de la îndeplinirea angajamentelor de sănătate publică asumate prin tratate internaționale și legi în vigoare⁶.

În aceste condiții, cele peste 350 de organizații non-guvernamentale, medicale, academice, de protejare a drepturilor tinerilor și copiilor reînnoiesc solicitarea adresată Parlamentului și Guvernului României de adoptare de urgență a modificărilor legislative care să îndepărteze orice surse de publicitate și promovare, directă și indirectă, pentru produsele din tutun definite în mod cuprinzător, și de completare a legislației din domeniul controlului tutunului care adresează direct prevenirea expunerii la efectele nocive ale acestora.

Reafirmăm că avem obligația morală și legală de a crea un mediu social care să favorizeze opțiunea copiilor și adolescenților de a rămâne nefumători și de a reduce impactul dramatic curent al consumului de tutun în rândul acestei categorii de vârstă.

⁴ 1) Protano C, Manigrasso M, Avino P, Sernia S, Vitali M. *Second-hand smoke exposure generated by new electronic devices (IQOS® and e-cigs) and traditional cigarettes: Submicron particle behaviour in human respiratory system. Ann Ig. 2016;28(2):109-12;*

2) Barbara Davis, Monique Williams, Prue Talbot, *iQOS: evidence of pyrolysis and release of a toxicant from plastic.* Tob Control. 2018 Mar 13. pii: tobaccocontrol-2017-054104. doi: 10.1136/tobaccocontrol-2017-054104.

3) A van der Plas, L. P., D Skiada, M Dobrynina, G Baker, F Ludicke (2017). *Prevalence and patterns of tobacco use in Japan after the commercialization of a heat-not-burn alternative (IQOS) to cigarettes.* P. Science. www.pmiscience.com, Philip Morris International.

4) (2016). "QuickStats: Cigarette Smoking Status* Among Current Adult E-cigarette Users, dagger by Age Group - National Health Interview Survey, section sign United States, 2015." MMWR Morb Mortal Wkly Rep **65**(42): 1177.

5) Liu, G., E. Wasserman, L. Kong and J. Foulds (2017). "A comparison of nicotine dependence among exclusive E-cigarette and cigarette users in the PATH study." Prev Med.

⁵ <https://www.globaltobaccocontrol.org/e-cigarette/country-comparison-database>.

⁶ http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.htp_act_text?id=68246

Semnatarii Inițiativei 2035-Prima Generație Fără Tutun a României- Experți Sănătate Publică

Prof. Dr. Gheorghe Borcean, Președinte Colegiul Medicilor din România

Academician Prof. Dr. Victor Voicu, Președinte Secția de Științe Medicale a Academiei Române

Prof. Dr. Ruxandra Ulmeanu, Președinte Societatea Română de Pneumologie

Prof. Dr. Florin Mihălțan, Fost Președinte al Societății Române de Pneumologie

Prof. Dr. Dragoș Vinereanu, Președinte Societatea Română de Cardiologie

Prof. Dr. Bogdan Alexandru Popescu, Președinte Ales al Societății Române de Cardiologie

Dr. Gabriel Tatu-Chițoiu, Președinte Fundația Română a Inimii

Prof. Dr. Dan Gaiță, Președinte Forumul Național de Prevenție

Prof. Dr. Mircea Beuran, Președinte al Senatului Universitar din Universitatea de Medicină și Farmacie Carol Davila București

Prof. Dr. Mircea Cintează, Universitatea de Medicină și Farmacie Carol Davila București

Prof. Dr. Maria Sajin, Șef Departament Patologie, Universitatea de Medicină și Farmacie Carol Davila București

Prof. Dr. Ion Bruckner, Președinte Societatea Română de Medicină Internă

Prof. Dr. Mihai Ionac, Secretar General al Societății Române de Chirurgie Vasculară

Prof. Dr. Roxana Silvia Bumbăcea, Președinte Societatea Română de Alergologie și Imunologie Clinică

Prof. Dr. Ioan Mircea Coman, Fost Președinte Fundația Română a Inimii

Prof. Dr. Cătălina Poiană, Președinte Societatea Română de Endocrinologie

Dr. Raed Arafat, Societatea de Medicină de Urgență și Catastrofă din România/Fundația pentru SMURD

Prof. Dr. Miron Bogdan, Președinte Fundația Pneuma

Prof. Dr. Cristian Vlădescu, Director General, Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar

Dr. Dina Mergeani, Președinte Societatea Națională de Medicină a Familiei

Dr. Rodica Tănăsescu, Vice-Președinte Societatea Națională de Medicină a Familiei

Dr. Cristina Cornelia Isar, Centrul Național de Studii pentru Medicina Familiei/Grupul RespiRo al CNSMF/Societății Naționale de Medicină a Familiei

Dr. Cătălina Panaitescu, Grupul RespiRo al CNSMF/Societății Naționale de Medicină a Familiei

Dr. Valeria Herdea, Asociația Română pentru Educație Pediatrică în Medicina de Familie (AREPMF)

Prof. Dr. Popescu Mircea Ioachim, Medic primar cardiolog, Șef Clinică Cardiologie Oradea

Prof. Dr. Anca Dana Buzoianu, Decanul Facultății de Medicină Iuliu Hațieganu, Universitatea de Medicină și Farmacie Cluj-Napoca, Președinte al Asociației Decanilor Facultăților de Medicină din România

Prof. Dr. Doina Adina Todea, Universitatea de Medicină și Farmacie Cluj-Napoca Iuliu Hațieganu, Medic Primar Pneumologie, Membru în Comisia de Pneumologie a Ministerului Sănătății

Prof. Univ. Dr. Călin Emilian Hințea, Decanul Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Prof. Dr. Leonard Azamfirei, Rectorul Universității de Medicină și Farmacie Tîrgu Mureș

Prof. Dr. Kikeli Pal Istvan, Președinte Fundația Procardia

Prof. Dr. Zoltan Abram, Universitatea de Medicină și Farmacie Tîrgu Mureș

Prof. Univ. Dr. Monica Tarcea, Disciplina de Nutriție Comunitară și Igiena Alimentelor, Universitatea de Medicină și Farmacie Tîrgu Mureș

Conf. Dr. Valentin Nădășan, Universitatea de Medicină și Farmacie Tîrgu Mureș

Prof. Univ. Dr. Sorin Rugină – Rectorul Universității Ovidius din Constanța

Conf.dr. Antigona Trofor, Coordonator al Ghidului Societății Române de Pneumologie pentru renunțare la fumat și asistența de specialitate a fumătorului

Șef de Lucrări Dr. Ștefan Dan Mihăicuța, Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” Timișoara, Fundația Cardioprevent

Conf. Dr. Carmen Orban, Manager Institutul Clinic Fundeni

Conf. Dr. Oana Arghir, Facultatea de Medicină Universitatea Ovidius din Constanța, Director Medical Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie Constanța

Dr. Edith Simona Ianosi, Clinica Pneumologie Tîrgu Mureș

Dr. Cristian Meghea, Director Proiect-Departamentul de Sănătate Publică, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării/Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca și Michigan State University

Dr. Daniel Mardare-Direcția de Sănătate Publică Iași

Dr. Magdalena Ciobanu, Expert al Organizației Mondiale a Sănătății pentru Controlul Tutunului

Dr. Teodora Ciolompea, Manager Centrul de Evaluare și Tratament al Toxicodependențelor pentru Tineri Sfântul Stelian, București

Dr. Alexandra Cucu, Institutul Național de Sănătate Publică

Conf. Dr. Florentina Furtunescu, Institutul Național de Sănătate Publică

Dr. Marius Geantă, Președinte Centrul pentru Inovație în Medicină

Cornel Radu-Loghin, Secretar General European Network for Smoking and Tobacco Prevention

Lista completă a organizațiilor și persoanelor fizice susținătoare ale Inițiativei 2035 Fără Tutun poate fi regăsită la adresa-

<http://2035faratutun.ro/organizatii-si-persoane-semnatare-ale-cartei/>